

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1211/22-J

Název	Základní škola Mohelno, okres Třebíč
Sídlo	675 75 Mohelno 232
E-mail	info@zsmohelno.cz
IČO	65 766 997
Identifikátor	600 122 182
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Vladimír Horký
Zřizovatel	Městys Mohelno
Místo inspekční činnosti	Mohelno 232 a Mohelno 151
Inspekční činnost na místě	10.–12. 10. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Základní škola Mohelno, okres Třebíč (dále škola) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. K termínu inspekční činnosti se v základní škole v 10 třídách (dvě třídy jsou ve třetím ročníku) vzdělávalo 192 žáků. Školní družina má dvě oddělení s celkem 50 účastníky zájmového vzdělávání.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy vychází při své práci z koncepce, která reaguje na aktuální podmínky školy. Ve spolupráci se zřizovatelem se podařilo dokončit záměry v materiální oblasti, například nové učebny. Obecné cíle v oblasti metodiky výuky jsou zatím plněny jen částečně. Hospitační činnost ředitele školy a jeho zástupkyně spíše eviduje průběh výuky a některé uplatňované výchovné a vzdělávací strategie vyučujících a obsahuje jen několik základních doporučení. Chybí souhrnné ucelené vyhodnocení v rámci školy a přijetí adekvátních opatření. V souvislosti s inspekční činností, která proběhla ve škole ve školním roce 2021/2022, přijal ředitel konkrétní opatření mimo jiné ke zlepšení stavu v užívaných didaktických postupech pedagogů. Realizace tohoto opatření se dílčím způsobem pozitivně projevila v hospitovaných hodinách (práce s cílem hodiny).

Nově zavedený digitální informační systém umožňuje operativní přenos informací uvnitř školy i ve směru k zákonným zástupcům žáků. Pedagogové spolupracují a sdílejí své zkušenosti v rámci každodenního kontaktu. Je pozitivní, že ve škole jsou již několik let prováděny vzájemné hospitace pedagogů. Inspirace a zpětná vazba předávaná v souvislosti s těmito hospitacemi však částečně ztrácejí na své účinnosti vzhledem k tomu, že takto kooperují stále dvojice vyučujících. V době inspekční činnosti byl přínos této formy vzdělávání patrný spíše v hodinách prvního stupně.

Vedení školy věnuje velkou pozornost personální oblasti. Podrobný plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků obsahuje dlouhodobé i krátkodobé cíle a reaguje na aktuální potřeby školy. Vedle školení, kterých se pedagogové účastnili individuálně, jsou pořádány i akce pro celý pedagogický sbor. Důsledná evaluace všech vzdělávacích aktivit ze strany jednotlivých pedagogů přispívá k orientaci ostatních kolegů ve vzdělávacích akcích a je vhodným podkladem pro vedení školy k dalšímu plánování vzdělávání. Učitelé průběžně absolvují velké množství vzdělávacích aktivit zaměřených například na metody a formy práce se žáky celého spektra vzdělávací úrovně a na formativní hodnocení, avšak ne vždy s očekávaným dopadem do vzdělávání žáků. V souvislosti s výše uvedenou inspekční činností přijal ředitel opatření s cílem zajistit, aby se nové poznatky promítly i do konkrétních výchovných a vzdělávacích strategií uplatňovaných ve výuce. V úvodu školního roku zatím nelze efektivitu tohoto opatření vyhodnotit.

V materiální oblasti došlo v době od minulé inspekční činnosti k pozitivnímu posunu. Škola zlepšuje podmínky pro výuku, je vybavována multimediální a interaktivní technikou. V učebnách jsou k dispozici počítače a dataprojektory s promítacím plátnem. Jejich občasné využití v hospitovaných hodinách přispělo k zvýšení účinnosti výuky. K financování tohoto rozvoje využívá škola dostupné zdroje – granty, rozvojové programy a dotační tituly. Díky zapojení do evropských projektů byla nově vytvořena učebna jazyků a učebna praktických činností. Počet počítačů v učebně umožňuje, aby i v početnějších třídách pracoval každý žák s vlastním počítačem. Moderní vybavení učebny praktických činností využívají vyučující mimo jiné k vedení žáků k racionální organizaci domácích prací.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání na prvním stupni základní školy se většinou vyznačovalo promyšlenou strukturou vyučovacích hodin, probíhalo v klidné a vstřícné pracovní atmosféře, která podněcovala k učení a podporovala rozvoj zdravého sebevědomí žáků.

Aplikované metody a formy výuky většinou odpovídaly charakteru probíraného učiva, stanovenému cíli, věku žáků, jejich schopnostem a vzdělávacím potřebám. Učitelé žáky podněcovali k plnění úkolů. V převážné části hodin se často střídaly činnosti jako práce ve dvojici, ve skupinách, samostatná práce. Učivo bylo probíráno v souvislostech, nechybělo zdůraznění mezipředmětových vztahů a propojení teoretického učiva s praxí. V několika hodinách byla vhodně zařazována práce s interaktivní tabulí. Vzdělávání často směřovalo k podpoře komunikačních dovedností žáků a podpoře jejich samostatného uvažování, k rozvoji logického myšlení. Tempo práce bylo přizpůsobené možnostem žáků. Vyučující respektovali jejich jedinečnost, v případě potřeby jim poskytovali cílenou pomoc. Využívali motivační a formativní funkci hodnocení a systematicky rozvíjeli u žáků schopnost hodnotit svou práci. Žáci prokazovali vědomosti, znalosti, dovednosti a zažité pracovní návyky. Dobře formulovali své myšlenky, s přehledem hodnotili, jak se jim práce daří, co se jim líbí, co je baví a přiměřeně komentovali, co jim ještě nejde a kde chybují. Nedostatky se projevovaly v absenci důslednější diferenciaci učiva vzhledem k individuálním možnostem a schopnostem žáků, a to především k žákům různého spektra nadání a k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Také všechny hospitované hodiny ve třídách druhého stupně probíhaly v příznivé pracovní atmosféře. Vyučující dobře využívali vymezený čas, většinou střídali různé aktivity, a tím udržovali pozornost žáků po celou dobu výuky. Průběžně je pozitivně motivovali pochvalou a v případě potřeby jim poskytovali individuální pomoc. Často se jim dařilo zajistit, aby se každý žák během hodiny dostal ke slovu. Pokud situace vyžadovala, vedli učitelé žáky k dodržování pravidel. Frontální forma byla vhodně střídána se samostatnou prací a prací ve dvojicích či větších skupinkách. Výuka byla názorná díky využívání různých pomůcek, pracovních listů a didaktické techniky.

Strategie zjišťování porozumění látce nebyla efektivní v případě, že se omezila na vyjádření žáků a učitel již pomocí vhodných úloh míru pochopení neověřoval. Nadání žáci nedostávali odpovídající příležitosti ke svému rozvoji. Měli většinou možnost vyřešit více úloh, ale nikoli obtížnějších. Čtenářská gramotnost byla rozvíjena výjimečně.

Většina žáků se aktivně zapojovala do zadaných úkolů. Neobávali se sdělovat svoje postřehy a klást otázky. Obecně však dostávali málo prostoru pro souvislejší ústní projev. Projevovali kompetence týmové spolupráce a vzájemně si pomáhali, pokud dostali možnost kooperovat. V některých hodinách pracovali s chybou a prováděli sebehodnocení.

Především v navštívených hodinách prvního stupně se vyučujícím dařilo formulovat cíl tak, aby se k němu mohli vrátit v závěru a při sebehodnocení žáků na něj odkázat.

Na průběhu zájmového vzdělávání se nepříznivě projeví nedostatky v jeho organizaci. Často docházelo k narušování činnosti přesuny žáků v rámci oddělení a jejich odchody na autobus, domů, do kroužků nebo do základní umělecké školy. Pravidelná zájmová činnost probíhala vhodně pouze pro žáky prvního a druhého ročníku. K další pravidelné zájmové činnosti, kdy žáci měli možnost volit si činnosti podle svého zájmu a nabídky, docházelo až po sloučení obou oddělení a týkalo se to jen několika z nich.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání vyučující průběžně sledují a projednávají na jednáních pedagogické rady a metodických orgánů. Vyhodnocována je účinnost opatření přijímaných k chování a neprospěchu konkrétních žáků v jednotlivých předmětech, k eliminaci následků distanční výuky, k výuce žáků s odlišným mateřským jazykem a podobně. S vysokou či neomluvenou absencí škola problémy nemá.

Ve vybraných předmětech a ročnicích (například český jazyk a matematika) učitelé každoročně realizují vstupní testy, jejichž výsledky jsou východiskem k případným úpravám vzdělávacího obsahu. Škola využívá také externí evaluaci komerčním subjektem. V posledních třech letech toto testování v předmětech český jazyk a matematika ve všech testovaných ročnicích potvrdilo, že je potenciál žáků využíván optimálně a výsledky odpovídají jejich studijním předpokladům, popřípadě že žáci pod vedením svých učitelů pracují nad svoje možnosti. Pozitivní je zjištění, že vyučující jsou seznamováni s výsledky testování, výsledky podrobně analyzují a přijímají adekvátní opatření.

Přestože škola opakovaně ve svých dokumentech deklaruje jako jeden z hlavních úkolů systematickou podporu nadaným žákům, ve výuce výraznější podpora těmto žákům chyběla (například prostřednictvím zadání diferencovaných úloh). Žáci jsou vhodně podporováni v oblasti svých zájmů a případného nadání spíše v mimoškolní činnosti, a to možnostmi účastnit se různých soutěží (sportovní, výtvarné, předmětové olympiády). Tradičně úspěšní bývají v talentové soutěži Sedmikvítek, kde se umisťují na prvních místech. Všichni žáci mohou využívat nabídky zapojit se do činnosti zájmových kroužků různého zaměření.

Sociálnímu, občanskému a osobnostnímu růstu žáků napomáhá bohatá činnost žakovského parlamentu. Svými aktivitami se vhodně a přiměřeně věku žáků spolupodílí na chodu školy. Výuka je vhodně doplňována řadou akcí, které podporují komplexní rozvoj kompetencí, například exkurzemi, projektovými dny, environmentálními programy a návštěvami kulturních pořadů.

Na nedostatky konstatované při minulé inspekční činnosti, které se týkaly rizikového chování žáků, reagovalo vedení školy po projednání se zřizovatelem řadou konkrétních opatření. Přestože ani v tomto případě nelze jejich účinnost pro krátkou dobu vyhodnotit, je pozitivní, že opatření jsou promyšlená a vedení školy důsledně kontroluje jejich realizaci.

Školní poradenské pracoviště účinným způsobem zajišťuje přenos potřebných informací k jednotlivým pedagogům. Efektivita uplatňovaných podpůrných opatření je pravidelně hodnocena mimo jiné i na jednáních předmětových komisí a metodického sdružení. Pedagogové se opakovaně zabývají výsledky každého žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. V hospitovaných hodinách se tento přístup projevil především při vhodném stanovení organizace jednotlivých činností. Činnost asistentek pedagoga byla účinná především při podpoře žáků s odlišným mateřským jazykem, méně využívaly možnost přispět aktivní spoluprací s vyučujícím k plynulosti vzdělávacího procesu.

Strategie v oblasti prevence rizikových jevů je naplňována v rámci výuky v jednotlivých předmětech a také prostřednictvím řady jednorázových i opakovaných aktivit, jejichž účinnost je pravidelně vyhodnocována. Primární prevenci zajišťují ve škole ve spolupráci s metodikem prevence většinou třídní učitelé. Ve škole jsou organizovány aktivity s cílem sblížit mladší a starší spolužáky. V rámci výše uvedených opatření byla od letošního školního roku od 5. do 9. ročníku zavedena výuka předmětu Osobnostní a sociální výchova. Mimo jiné s cílem přispět ke kultivovanému a odpovědnému chování žáků a podpoře zdravého životního stylu. V době inspekční činnosti žáci dodržovali zásady společenského chování, byli ukáznění a ohleduplní k sobě navzájem.

Úspěšná spolupráce školy se zřizovatelem se pozitivně promítá do zkvalitňování jejích materiálních podmínek. Partnerský vztah s rodičovskou veřejností je podporován organizací společných aktivit. Spolupráce s řadou dalších organizací podporuje vzdělávací činnost školy a navazuje na ni. O činnosti školy jsou zákonní zástupci i veřejnost informováni také prostřednictvím obsahově bohatých a aktuálních internetových stránek.

Závěry

Vývoj školy

- Došlo ke zkvalitnění materiálních podmínek výuky.
- Byl zaveden digitální informační systém.
- Od školního roku 2022/2023 probíhá v základní škole výuka podle nového školního vzdělávacího programu.

Silné stránky

- Škola koncepčně přistupuje k ověřování výsledků žáků prostřednictvím testování.
- Soustavným a cílevědomým přístupem se pedagogy daří vést žáky k aktivní práci v hodině a pozitivně ovlivňovat jejich pracovní návyky.
- Úspěšná spolupráce se zřizovatelem se pozitivně projevila ve zkvalitnění materiálních podmínek výuky.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Občas zařazená diferenciaci při výuce se vyznačovala nízkou účinností.
- Žáci druhého stupně dostávali málo příležitostí k uplatnění souvislejších formulací.
- Organizace činností ve školní družině nepodporuje optimální úroveň zájmového vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy.

- Důsledně vyhodnotit účinnost opatření přijatých v souvislosti s inspekční činností ve školním roce 2021/2022.
- Změnit organizaci vzájemných hospitací pedagogů.
- Systematicky vést vyučující k užívání efektivních výchovných a vzdělávacích strategií.
- Zaměřit se na účinné uplatnění diferencovaného přístupu ke všem žákům včetně žáků nadaných a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Zkvalitnit organizaci činností ve školní družině.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepce rozvoje školy platná ve školním roce 2022/2023
2. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2021/2022
3. Rozvrhy hodin, školní rok 2022/2023
4. Zápisy z jednání předmětových komisí a metodického sdružení
5. Zápisy z jednání pedagogické rady, školní rok 2021/2022 a školní rok 2022/2023
6. Třídní knihy, školní rok 2022/2023
7. Personální dokumentace pedagogických pracovníků
8. Organizační řád školy, s účinností od 1. 9. 2022, ze dne 30. 8. 2022
9. Dokumenty školního poradenského pracoviště, školní rok 2022/2023
10. Provozní řád školy, ze dne 26. 8. 2022
11. Evaluace školy (testování externím subjektem) ve školním roce 2019/2020, 2020/2021 a 2021/2022
12. Opatření směřující k eliminaci sociálně patologického chování žáků, školní rok 2021/2022
13. Plán DVPP, ze dne 30. 8. 2022
14. Vlastní hodnocení školy, září 2014 – prosinec 2020
15. Formulář vyhodnocení vzdělávací aktivity, školní rok 2021/2022
16. Hospitační záznamy, školní rok 2021/2022 a 2022/2023
17. Přehled výchovně vzdělávací práce ve školní družině, školní rok 2021/2022
18. Webové stránky školy

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Miroslav Pospíšil, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Ludmila Dobalová, školní inspektorka

Ing. Hana Vejvodová, kontrolní pracovnice

Ing. Václav Čech, školní inspektor

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.